

Milí přátelé,

velmi jsem ocenila důvěru, která mi byla dána pozváním k vystoupení v panelové diskusi „Cíle rodinné politiky v návaznosti na vize Venkov 2020“ a těšila jsem se na setkání s lidmi, kteří mají zájem o obnovu našeho venkova. Náhle mne však přepadla chřipka, a tak vás zdravím alespoň tuto cestou.

Vyrostla jsem na maličké vsi na okraji Českomoravské Vysočiny, zažila jsem mnohé nepravosti, které lidi ze vsi vyháněly, a sleduji, jak pomalu se staré křivdy napravují.

Křivdy napáchané na rodině jako takové nesouvisí pouze se změnami života na českém venkově v padesátých letech minulého století. Mohli bychom vyjmenovat mnoho faktorů, které se na rodině podepsaly, tehdy i nyní. Osobně mne nejvíce trápí změny hodnotového žebříku, kde se na přední místo dostal konzumerismus, individualismus a hodnota člověka měřená pouze úspěchem a výkonem na trhu práce. Tam rodina zejména s malými dětmi nezapadá.

Síť mateřských center v letošním roce upozornila na ztrátu hodnot rodiny a vztahů jejích jednotlivých členů prostřednictvím kampaně Křídla a kořeny naší rodiny. Název kampaně vychází z parafráze citátu „Děti by měly dostat od svých rodičů dvě věci: kořeny a křídla“ (Johann Wolfgang Goethe). Kořeny směřují do minulosti k našim prarodičům a křídla upozorňují na zodpovědnost, která zavazuje každého, kdo přijímá úkol rodičovství. Soustředili jsme se na potřebu soudržnosti celé rodiny, včetně mezigeneračního propojování. A to považujeme i za stěžejní motivaci prorodinné politiky nejen v na venkově.

V dnešní době jsme elektronicky propojeni s nejrůznějšími kouty světa, ale sousedy moc neznáme. Obnova přirozených sociálních (sousedských) sítí patří k dalším možným krokům. Oceňuji úsilí matek, potažmo celých rodin, v mateřských centrech propojovat jednotlivé rodiny v komunitě, kde žijí. Díky nim se například vracejí tradiční lidové zvyky nebo vznikají nové. Díky nim se lidé více poznávají a jsou ochotni pro obec něco udělat. Občanská společnost na venkově potřebuje motivaci k zapojení na zlepšování podmínek místního života tak, aby zde lidé vnímali obec jako součást svého domova.

Navíc ve společenství lidí, kteří se znají a vzájemně si dovedou pomoci, lze daleko snadněji předejít, případně včas odhalit patologické jevy v rodině i ve společnosti. Rozpočty obcí by měly na podporu občanské společnosti pamatovat.

Velkým problémem venkova dnes bývá nedostatek pracovních příležitostí. Na druhou stranu dnešní elektronické propojení však také umožňuje vykonávat mnohé práce z domova. Není však zatím velká vůle a ochota ze strany zaměstnanců taková místa nabízet. Obce by měly pomoci v úsilí motivovat zaměstnavatele, aby se takových forem práce neobávali.

Tvrdým oříškem v souvislosti s uplatněním na trhu práce se stává péče o nejmladší a nejstarší členy rodiny. Obce by měly podporovat alternativní formy péče o děti i o nejstarší generaci. Současná legislativa sice není na tomto poli vyjasněná, přesto už dnes právě prostřednictvím například mateřských center a dalších organizací při troše dobré vůle lze najít cestu.

Věřím, že dvacáté první století otevřelo šanci vzájemné spolupráci, postavené na individuálním přístupu ve prospěch rodin a celé společnosti.

Kéž to společně dokážeme!